# U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobkyně: **A. S.,** zastoupena Mgr. Jakubem Šťastným, advokátem se sídlem Novovysočanská 537/31, Praha 9, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 22. 6. 2020, č. j. 75 Az 5/2019 – 39,

**takto:**

**I.** Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

**II.** Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

## Odůvodnění:

[1] Kasační stížností se žalobkyně (stěžovatelka) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 5. 2019, č. j. OAM-156/ZA-ZA11-P16-2019. Tímto rozhodnutím žalovaný shledal podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), opakovanou žádost stěžovatelky o udělení mezinárodní ochrany nepřípustnou a řízení ve věci mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastavil.

[2] Ze správního spisu vyplynulo, že stěžovatelka podala dne 20. 1. 2017 první žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Tuto žádost odůvodnila tím, že přijala sunnitský islám (jiný směr, než je v Kazachstánu oficiální sunnitská škola Hanafi) a z toho důvodu byla v Kazachstánu vystavena diskriminaci a stigmatizaci v oblasti vzdělávání, zdravotní péče, zaměstnání a při komunikaci se státními orgány, a to ze strany běžného obyvatelstva a policejních orgánů. Žalovaný rozhodnutím ze dne 3. 8. 2017, č. j. OAM-52/ZA-ZA11-P16-2017, stěžovatelce mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona o azylu neudělil. Stěžovatelka podala proti tomuto rozhodnutí žalobu ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem, který ji rozsudkem ze dne 13. 8. 2018, čj. 75 Az 8/2017 – 102, zamítl. Kasační stížnost podanou stěžovatelkou proti uvedenému rozsudku Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 10. 1. 2019, č. j. 5 Azs 298/2018 – 41, odmítl pro nepřijatelnost.

[3] Dne 11. 2. 2019 podala stěžovatelka opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany. V rámci poskytnutí údajů k důvodům této žádosti stěžovatelka sdělila, že když

v zemi původu přijala islám, lidé se k ní začali špatně chovat a utiskovat ji. Tyto problémy stěžovatelka uvedla i v předchozím řízení. Dále doplnila, že v roce 2018 byl v Kazachstánu uzákoněn zákaz nošení šátků na základních a středních školách. V soudním řízení o její první žádosti jí bylo sděleno, že se jí tato skutečnost již netýká, neboť základní i střední školu již vystudovala. Stěžovatelka se však obává, že tento zákaz může mít dopad i na její děti, pokud v budoucnu nějaké bude mít. Její děti by nemohly na základní škole nosit šátek. Stěžovatelka dále sdělila, že ví o svých spolužačkách, kterým v práci jejich nadřízení zakazovali nosit šátky přes hlavu a chtěli, aby v zaměstnání místo dlouhých sukní nosily kalhoty. Závěrem stěžovatelka uvedla, že její matka dostala dopis, kde se psalo, že stěžovatelka začala podnikat, což není pravda, a stěžovatelka se tak měla dostavit na úřad, aby „*něco tam kolem toho zařídila*“.

[4] Dne 11. 4. 2019 byl žalovanému doručen „*přímluvný dopis*“ mezinárodního sdružení „*Klub hořících srdcí*“ ze dne 21. 3. 2019, v ruském jazyce, ke kterému si žalovaný obstaral český překlad. V dopisu je popsán azylový příběh stěžovatelky, včetně tvrzené diskriminace v zemi původu z náboženských důvodů, a rovněž se poukazuje na některé případy porušování lidských práv v Kazachstánu. V rámci vyjádření se k pokladům rozhodnutí stěžovatelka opětovně tuto písemnost doložila a sdělila, že se jedná o doplňující podklad k její žádosti o mezinárodní ochranu, jelikož tato písemnost dokazuje, že „*jsou v Kazachstánu problémy*“.

[5] Žalovaný vyhodnotil tuto opakovanou žádost jako nepřípustnou. Konstatoval, že dopis „*Klubu hořících srdcí*“ nepřijal jako podklad pro vydání rozhodnutí, neboť pouze shrnuje, co stěžovatelka doposud tvrdila. Stěžovatelka ve svém vyjádření obsah písemnosti blíže nespecifikovala, přičemž žalovaný si k obecné situaci v Kazachstánu obstaral dle svého názoru aktuální a objektivní informace. Podle žalovaného stěžovatelka uvádí stejné důvody svého odchodu ze země původu jako v předchozím řízení. Problémy, kterým stěžovatelka v Kazachstánu z důvodu svého náboženského přesvědčení čelila, již žalovaný dostatečně posoudil v rámci řízení o první stěžovatelčině žádosti. Tyto závěry navíc byly potvrzeny i správními soudy. Zákaz nošení šátků na školách není dle žalovaného novou skutečností zakládající důvody pro přípustnost opakované žádosti. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka neuvedla žádnou novou skutečnost, která by odůvodňovala opakované posouzení její žádosti, což dle žalovaného vyplývá i ze zjištěných aktuálních informací o zemi původu, shledal žalovaný opakovanou žádost stěžovatelky nepřípustnou ve smyslu § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, a řízení o ní proto dle § 25 písm. i) téhož zákona zastavil.

[6] Stěžovatelka napadla rozhodnutí žalovaného o zastavení řízení žalobou, kterou krajský soud shora uvedeným rozsudkem zamítl. Krajský soud konstatoval, že žalobou napadené rozhodnutí je srozumitelně odůvodněno a postaveno na podkladech založených ve správním spise. Důvody, které v původní i opakované žádosti stěžovatelka uváděla, byly totožné, tj. že se v zemi cítila utiskovaná z důvodu svého náboženského přesvědčení, přičemž tyto důvody již byly v předchozím řízení dostatečně posouzeny. Stěžovatelka podle krajského soudu neprokázala existenci nových skutečností, které by vyžadovaly opakované meritorní posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný tak nepochybil, pokud na případ stěžovatelky aplikoval § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.

[7] V kasační stížnosti stěžovatelka namítá, že ačkoliv ve své opakované žádosti o mezinárodní ochranu uvedla jako důvod své žádosti obavy z pronásledování z náboženských důvodů, poukázala na nové skutečnosti, které dokládají postupně se zhoršující situaci lidských práv v Kazachstánu. Stěžovatelka ve správním řízení dle svého tvrzení popsala několik případů diskriminace, pronásledování a věznění žen hlásících se k islámu, které se odehrály v letech 2018 a 2019, a jsou to tedy dle jejího mínění nepochybně nové skutečnosti, které nemohly být bez jejího zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím řízení. Tyto skutečnosti dle stěžovatelky svědčí o tom, že by v Kazachstánu stěžovatelka mohla být vystavena pronásledování z důvodů dle § 12 písm. b) zákona o azylu nebo že jí hrozí vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Stěžovatelka by rovněž chtěla vyjádřit nesouhlas se současnou politickou situací v Kazachstánu, což není možné, jelikož v Kazachstánu jsou potlačovány jakékoli formy protestů. Stěžovatelka dále s odkazem na informace o zemi původu upozornila na to, že se situace v oblasti lidských práv v Kazachstánu nezlepšila a stále dochází k pronásledování osob z důvodu jejich náboženského či politického přesvědčení. Stěžovatelka má za to, že žalovaný měl při posuzování její žádosti aplikovat § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu. Stěžovatelka proto navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti konstatoval, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem. Kasační stížnost obsahuje obdobné námitky jako námitky obsažené v žalobě, ke kterým se žalovaný již dostatečně vyjádřil. Stěžovatelka neuvedla žádnou novou skutečnost, která by odůvodňovala opětovné posouzení důvodů odchodu stěžovatelky ze země původu, resp. obav z návratu do země původu. Skutečnosti uváděné stěžovatelkou ve správním řízení nelze považovat za azylově relevantní. Žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

[9] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.); je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatelka byla účastnicí řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[10] Nejvyšší správní soud se ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Výklad zákonného pojmu *„přesah vlastních zájmů stěžovatele“*, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS (všechna zde zmiňovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*

2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.*

[11] Ve světle takto vymezených kritérií Nejvyšší správní soud konstatuje, že podaná kasační stížnost předestírá k rozhodnutí především otázku uplatnění nových skutečností v opakované žádosti o mezinárodní ochranu. Tato otázka ovšem v daném případě podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu nezasluhuje pozornosti z důvodů ad (1) až (4) kritérií přijatelnosti. Nejedná se o otázku, která by dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešena, resp. byla řešena rozdílně či vyžadovala učinit judikaturní odklon; rovněž tak se nejedná o případ zásadního pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky.

[12] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[13] Žalovaný u opakované žádosti stěžovatelky o udělení mezinárodní ochrany shledal naplnění podmínek pro zastavení řízení s tím, že se jedná o žádost nepřípustnou ve smyslu § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.

[14] Dle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřípustná, podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou ministerstvo posoudilo jako nepřípustnou podle § 11a odst. 1 téhož zákona.

[15] Dle § 11a odst. 1 zákona o azylu, podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které a) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a b) svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu.

[16] V usnesení ze dne 27. 11. 2020, č. j. 5 Azs 110/2020 – 37, Nejvyšší správní soud k institutu opakované žádosti dále konstatoval: „*Koncept opakovaných žádostí zná právní úprava již poměrně dlouho, přičemž konsekventně vychází z toho, že je třeba, aby v daném případě existovaly „nové skutečnosti nebo zjištění“, které musí mít určitou přidanou hodnotu a kvalitu oproti předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany; to respektuje též relevantní judikatura k opakovaným žádostem o mezinárodní ochranu – viz zejm. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 – 65, který svůj závěr formuloval do právní věty: „Hlavním smyslem a účelem možnosti podat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit hmotněprávní postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během*

*předchozího pravomocně ukončeného řízení. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění těchto podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu této nové žádosti, jenž může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí.“ V tomto rozsudku zdejší soud dále uvedl, že „zpravidla se přitom může jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času a jako takové lze připomenout zejména změnu situace v zemi původu nebo změnu poměrů ve vztahu k osobě žadatele, např. udělení azylu matce nezletilé žadatelky, jejíž žádost již byla pravomocně zamítnuta; k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2008, č. j. 9 Azs 14/2008 – 57“.“*

[17] V posuzovaném případě již jednou pravomocně rozhodnuto bylo s tím, že mezinárodní ochrana se stěžovatelce neuděluje. Prostým porovnáním původní a opakované žádosti o mezinárodní ochranu lze přitom dospět k jednoznačnému závěru, že stěžovatelka staví své důvody v zásadě na tomtéž – a sice na obavách z možného pronásledování z náboženských důvodů. Není proto důvod nesetrvat u rozhodnutého a podrobovat uvedené důvody novému věcnému posouzení. Dodala-li stěžovatelka k těmto důvodům ve své opakované žádosti to, že v roce 2018 byl uzákoněn zákaz nošení šátků na středních i základních školách, což by se mohlo týkat jejích dětí, nelze než poznamenat, že o „*novou skutečnost nebo zjištění*“ ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu se nejedná. Otázkou zákazu nošení šátků ve školách se již žalovaný i správní soudy zabývali ve věci první žádosti stěžovatelky a nadto se tato skutečnost stěžovatelky v dohledné budoucnosti týkat nebude, jelikož, jak sama uvedla, děti zatím nemá. Kromě toho samotný zákaz nošení šátku sice může být dle okolností považován za diskriminaci z náboženských důvodů, nedosahuje však sám o sobě intenzity pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, resp. čl. 9 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (kvalifikační směrnice). Zcela irelevantní je tvrzení stěžovatelky, že se má v Kazachstánu dostavit na úřad, jelikož začala podnikat, což dle jejích slov není pravda. Není zřejmé, jak by toto tvrzení mohlo zakládat odůvodněný strach stěžovatelky z pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu nebo skutečné nebezpečí vážné újmy dle § 14a téhož zákona.

[18] Pokud jde o posouzení, zda v zemi původu nedošlo ke změně, která by mohla představovat novou skutečnost ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu, jež by svědčila o tom, že by stěžovatelka mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, popřípadě že by jí hrozila vážná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu, je třeba zdůraznit, že stěžovatelka sama žádnou takovou změnu ve správním řízení ani nenaznačila.

[19] Na uvedeném nic nemění ani to, že stěžovatelka následně v žalobě i v kasační stížnosti odkazovala na informace o zemi původu, z nichž dle jejího názoru plyne, že se situace v Kazachstánu postupně zhoršuje. Uváděné informace se totiž netýkaly přímo jejího azylového příběhu a nebylo zřejmé, v jakém směru měly představovat hrozbu právě pro stěžovatelku. Stěžovatelka v kasační stížnosti uvedla, že doložila několik případů osob hlásících se k islámu, které byly diskriminovány a pronásledovány. Stěžovatelka však

v rámci správního řízení žádné takové skutečnosti nedoložila, mimo písemnost sdružení „*Klubu hořících srdcí*“, ve které je zmíněno, že v roce 2013 byla v Kazachstánu protiprávně odsouzena matka tří dětí, která byla muslimka. Z informací o zemi původu založených ve spise skutečně vyplývá, že v zemi původu stěžovatelky může docházet k pronásledování některých osob pro jejich víru, ve věci první žádosti stěžovatelky však žalovaný ani soudy nedospěli k závěru, že by takové příkoří, které by dosahovalo intenzity pronásledování, hrozilo právě stěžovatelce, přičemž v nynější věci opakované žádosti stěžovatelky nevyšlo na základě uvedených informací (a tím méně na základě sdělení stěžovatelky) najevo, že by se v daném ohledu situace v zemi původu od doby posuzování první žádosti zásadně změnila.

[20] Stěžovatelka až v žalobě poprvé zmínila, že by v Kazachstánu nemohla svobodně projevit svůj nesouhlas se současným vedením státu. V opakované žádosti o mezinárodní ochranu však nic ohledně svých politických názorů neuvedla. Zároveň je třeba opětovně upozornit na to, že se žalovaný posouzením situace v zemi původu v souvislosti s azylovým příběhem stěžovatelky zabýval již v řízení o první žádosti stěžovatelky. Relevantní jsou tedy, jak je uvedeno výše, toliko nové skutečnosti, které nemohly být zohledněny v řízení o předchozí žádosti stěžovatelky a které stěžovatelka bez své viny nemohla v tomto řízení uplatnit. Z tvrzení stěžovatelky ani ze shromážděných informací o zemi původu přitom nevyplývá, že by situace v zemi původu, pokud se týká možného pronásledování osob pro jejich politické názory, doznala v období mezi původní a opakovanou žádostí stěžovatelky jakýchkoli zásadních změn.

[21] Nejvyšší správní soud vzhledem k uvedenému dospěl k závěru, že jeho ustálená judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na námitky obsažené v kasační stížnosti a krajský soud se *prima facie* v napadeném rozsudku neodchyluje od výkladu dotčených ustanovení podaného v související judikatuře. Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[22] Při rozhodování o nákladech řízení Nejvyšší správní soud vycházel z usnesení svého rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 – 33, publ. pod č. 4170/2021 Sb. NSS, podle něhož je odmítnutí kasační stížnosti pro její nepřijatelnost, na rozdíl od jiných případů odmítnutí kasační stížnosti, druhem zjednodušeného meritorního přezkumu napadeného rozhodnutí krajského soudu. Výrok o náhradě nákladů řízení se tedy opírá o § 60 odst. 1 (nikoli odst. 3) ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, měl by tedy vůči neúspěšné stěžovatelce právo na náhradu nákladů, které v řízení o kasační stížnosti důvodně vynaložil. Ze spisu však nevyplývá, že by mu v tomto řízení jakékoli náklady nad rámec běžné administrativní činnosti vznikly, proto mu soud jejich náhradu nepřiznal.

**Poučení:**
Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 29. června 2022

pokračování

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu